

L E G E A despre semințe

Prezenta lege creează cadrul juridic necesar aplicării Directivei 2002/55/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de legume, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 193 din 20.07.2002, Directivei 2008/72/CE a Consiliului din 15 iulie 2008 privind comercializarea răsadurilor de legume și a materialului săditor de legume, altul decât semințele, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 205 din 01.08.2008 și a Directivei 2008/90/CE a Consiliului din 29 septembrie 2008 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer, destinat producției de fructe, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 267 din 08.10.2008.

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare și scopul legii

- (1) Prezenta lege reglementează raporturile ce apar în procesul producerii, controlului calității, comercializării și utilizării semințelor de plante agricole.
- (2) Scopul prezentei legi este stabilirea unui cadru juridic de organizare a producerii, controlului calității, comercializării și utilizării semințelor de plante agricole.
- (3) Prezenta lege nu se răsfrânge asupra producerii semințelor în gospodării individuale și utilizării acestora pentru consum personal, cu condiția că acestea nu se expun comercializării.

Articolul 2. Definiții

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos se definesc astfel:

- 1) *semințe* - orice material de reproducere: semințe, fructe, material săditor, produs prin orice metode de înmulțire, destinat multiplicării sau pentru producția de consum alimentar ori industrial;
- 2) *semințe ecologice* – semințe produse, păstrate și prelucrate fără utilizarea substanțelor chimice de sinteză;
- 3) *semințe modificate genetic* – semințe obținute prin tehnici de modificare a materialului genetic într-un mod nenatural prin reproducere/recombinare, cu excepția celor obținute prin conjugare, transducție și hibridizare;
categoriile biologice din procesul de producere a semințelor sunt definite după cum urmează:
- 4) *semințele amelioratorului* (selecționarului) - semințe multiplicare de către creatorul soiului (ameliorator), care corespund descrierii oficiale după distinctivitate, uniformitate și stabilitate – sursa inițială la producerea categoriei biologice „Prebază”;
- 5) *semințe „Prebază”* - semințe provenite în urma înmulțirii semințelor amelioratorului sub directă supraveghere a creatorului soiului;
- 6) *semințe „Bază”* înseamnă semințe:
produse de către sau sub directă responsabilitate a menținătorului;
a) care au fost produse din semințe „Prebază”;
b) care sînt destinate producerii de semințe certificate;
c) care satisfac cerințele prevăzute de reglementările privind puritatea varietală, germinația etc., specificate pentru semințele de bază;
- 6) *semințe certificate* reprezintă:

- a) în cazul hibrizilor – semințele produse din forme parentale pe loturi de hibridare, care provin de la forma maternă (mamă) sau încrucișări controlate;
- b) în cazul soiurilor – semințele produse din semințele „Bază” sau certificate (reproducțiile I-III), care corespund cerințelor reglementărilor în vigoare în privința purității biologice și calității germinative etc., specificate pentru semințele certificate;
- 7) *material de înmulțire și săditor standard* - material produs din materialul de categoria biologică, certificat, recoltat din plantații-mamă libere de agenți patogeni cu caracter restrictiv, care corespunde reglementărilor tehnice de ramură;
- 8) *material de înmulțire și săditor obișnuit* - material produs din materialul de categoria biologică standard, recoltat din plantații-mamă de portaltoi și de altoi sau de la plante selectate din plantațiile producție-marfă, care corespunde reglementărilor tehnice de ramură în vigoare; categorii fitosanitare:
- 9) *material de înmulțire și săditor liber de viroze și forme latente de agenți patogeni* - materialul amelioratorului (selecționarului), „Prebază”, „Bază” și „Certificat”, obținut prin metode speciale, cu caracteristici specifice categoriilor biologice superioare;
- 10) *material de înmulțire și săditor testat la viroze și forme latente de agenți patogeni* - materialul testat prin metode speciale la prezența celor mai răspândite viroze, cu caracteristici ale categoriilor biologice „Certificat” și „Standard”;
- 11) *material de înmulțire și săditor netestat la viroze și forme latente de agenți patogeni* - material cu caracteristici ale categoriei biologice obișnuite;
- 12) *ameliorator* - persoana care a creat sau a descoperit și dezvoltat un soi;
- 13) *menținător* - persoana juridică sau fizică responsabilă de menținerea unui soi cu caracteristicile stabilite la data înscrierii în Registrul soiurilor de plante. Menținătorul poate fi ameliorator sau persoană, căreia amelioratorul i-a transferat dreptul de menținere a soiului printr-o tranzacție legală;
- 14) *certificat de calitate* – documentul eliberat de organul de certificare abilitat și care confirmă că semințele corespund reglementărilor tehnice;
- 15) *certificatul de calitate provizoriu* - documentul eliberat de organul de certificare abilitat și care confirmă că semințele importate corespund reglementărilor tehnice;
- 16) *lot de semințe* - o cantitate de semințe, de soi (hibride), calitățile cărora sunt confirmate printr-un certificat de calitate;
- 17) *calitățile valorii culturale ale semințelor* - totalitatea indicilor de calitate ai semințelor, ce caracterizează preabilitatea lor;
- 18) *condiționarea semințelor* - operație prin care semințele se aduc la anumite norme de umiditate, puritate și calitate, conform reglementărilor;
- 19) *semințe necondiționate* - semințe ce nu corespund cerințelor indicilor de soi (hibrid) și de calitate prevăzute de reglementări;
- 20) *calitățile de soi (hibrid) ale semințelor* - totalitatea indicilor biologici ce caracterizează apartenența semințelor la un anumit soi (hibrid);
- 21) *control semincer* - totalitatea măsurilor și acțiunilor legate de monitorizarea și supravegherea producerii semințelor, precum și de certificarea lor;
- 22) *soi (hibrid, linie consagvinizată, clonă)* – grup de plante, aparținând unui singur taxon botanic de cel mai jos rang cunoscut, care poate fi:
- a) definit prin expresia caracterelor rezultând dintr-un anumit genotip sau dintr-o anumită combinație de genotipuri; expresia caracterelor la materialul soiului de același tip poate fi variabilă sau invariabilă, gradul de variabilitate fiind determinat de genotip sau de combinația de genotipuri;
- b) distinct față de orice alt grup de plante prin expresia a cel puțin unuia din caractere;
- c) considerat ca entitate, având în vedere proprietatea sa de a fi reprodus fără modificare;
- 23) *Registrul soiurilor de plante* - registru în care sunt înscrise soiurile și hibridii de plante înregistrate de Consiliul Național al Republicii Moldova pentru Soiurile de Plante și care sunt recomandate pentru cultivare în țară;

24) *Registrul producătorilor de semințe* - registru în care sunt înregistrați agenții economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care dispun de licență pentru producerea și comercializarea semințelor;

25) *comercializare* – menținerea la dispoziție sau în stoc, expunerea sau punerea în vânzare, vânzarea și/sau livrarea către o altă persoană, sub orice formă a semințelor, materialului de înmulțire și săditor;

26) *producerea semințelor* - activitate ce asigură multiplicarea semințelor de soiuri (hibridi) înregistrați, menținerea calităților de soi, biologice și productive.

Articolul 3. Organele care promovează politica de stat în domeniul producerii și comercializării semințelor

(1) Politica de stat în domeniul producerii și comercializării semințelor este elaborată și promovată de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul controlului semincer, Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer, Instituțiile Științifico-Practice din domeniu.

(2) autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, prin organele sale abilitate:

a) asigură cadrul organizatoric privind producerea, controlul semincer, comercializarea și utilizarea semințelor;

b) elaborează:

- programe de stat în domeniul producerii semințelor, proiecte de acte legislative și acte normative, ce reglementează producerea, condiționarea, păstrarea, comercializarea semințelor, precum și controlul semincer;

- măsuri pentru eliminarea posibilităților de perturbare a pieței semințelor și conservarea resurselor genetice de plante;

- măsuri de interdicere a utilizării unui soi modificat genetic, dacă se constată că soiul este dăunător culturilor din alte soiuri, specii ori prezintă risc pentru mediu și sănătatea omului;

- condiții speciale în vederea reglementării, comercializării unor categorii biologice de semințe, inclusiv a celor ecologice și modificate genetic;

c) asigură controlul corespunderii identității soiului, conform descrierii amelioratorului, purității biologice, valorii agronomice, stării fitosanitare și certificării semințelor;

d) elaborează și verifică aplicarea tehnologiilor și normelor tehnice pentru producerea semințelor de către agenții economici licențiați în producerea și comercializarea semințelor;

e) stabilește sistemul unic de documentare și control semincer pentru toate etapele de producere și comercializare a semințelor;

f) acordă asistență consultativă agenților economici licențiați în producerea semințelor în volume necesare pe specii, soiuri și categorii biologice, pronosticarea producerii de semințe pentru satisfacerea pieței interne și asigurarea exportului;

g) coordonează activitatea de creare și utilizare a fondului semincer de risc și împrumut;

h) susține desfășurarea cercetărilor de creare a soiurilor noi de plante și de producere a semințelor și stabilește măsuri pentru protejarea producătorilor agricoli autohtoni, persoanelor fizice și juridice, împotriva riscului utilizării semințelor de calitate necorespunzătoare sau ale soiurilor neadaptate condițiilor de cultură ale Republicii Moldova;

i) prezintă propuneri de colaborare tehnico-științifică cu alte state în problemele organizării producerii, condiționării, controlului semincer și comercializării semințelor în conformitate cu convențiile și acordurile internaționale, mișcării transfrontaliere intenționate a organismelor modificate genetic în conformitate cu obiectivele legislației privind securitatea biologică;

k) elaborează și verifică aplicarea măsurilor necesare pentru manipularea, ambalarea și transportarea organismelor modificate genetic în conformitate cu prevederile Legii nr. 755-XV din 21 decembrie 2001 privind securitatea biologică;

l) întreprinde măsurile adecvate în vederea prevenirii și, după caz, interzicerii mișcării transfrontaliere ilegale a organismelor modificate genetic, desfășurate în contradicție cu prevederile Legii nr. 755-XV din 21 decembrie 2001 privind securitatea biologică.

Capitolul II

TESTAREA, ÎNREGISTRAREA, MENȚINEREA ȘI RADIEREA SOIURILOR DE PLANTE

Articolul 4. Testarea soiurilor de plante

(1) Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – Comisia de Stat) conform metodologiilor și standardelor internaționale, testează soiurile de plante autohtone și din străinătate la valoarea agronomică și tehnologică (VAT) și la criteriile de brevetabilitate – distinctivitate, uniformitate și stabilitate (DUS) pentru care se solicită înscrierea în Registrul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova (în continuare – Registrul Soiurilor) și/sau acordarea brevetului pentru soi de plantă.

(2) Comisia de Stat, ca organ de expertiză, prezintă Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală (în continuare – AGEPI) raportul de examinare tehnică și descriere oficială a soiurilor, ce servește drept temelie pentru eliberarea brevetelor pentru soiuri de plante. Drepturile asupra unui soi sînt obținute și protejate pe teritoriul Republicii Moldova prin acordarea unui brevet pentru soi de plantă de către AGEPI.

(3) Testarea soiurilor, de orice gen și specie ce pot fi cultivate în Republica Moldova, se efectuează în cadrul centrelor de testare, instituțiilor și laboratoarelor de profil, amplasate în diferite zone agroclimaterice ale Republicii Moldova, și care formează rețeaua de testare a soiurilor.

Articolul 5. Înregistrarea soiurilor de plante

(1) Consiliul Național pentru Soiurile de Plante (în continuare – Consiliul Național) examinează rezultatele obținute de către Comisia de Stat și adoptă decizii privind înregistrarea soiurilor în Registrul Soiurilor.

(2) Hotărârile Consiliului Național constituie temelie pentru autorizarea utilizării soiurilor înregistrate în Republica Moldova.

(3) Documentația de înregistrare a unui soi este disponibilă pentru folosirea personală și exclusivă, precum și în scopuri legale, de către orice persoană, cu excepția cazului, în care informația este declarată de către autor (solicitant) confidențială. Dreptul de autor se exercită asupra soiurilor/hibridurilor de plante.

(4) În cazul în care înregistrarea unui soi este refuzată sau revocată, rezultatele examinării se prezintă, la solicitare, persoanei afectate de această decizie.

(5) Comisia de Stat este în drept să se asigure că, după înregistrarea soiurilor, nu vor apărea îndoiele privind distinctivitatea sau denumirea soiului, stabilite în timpul examinărilor.

Articolul 6. Menținerea și radierea soiurilor de plante

(1) Înregistrarea este valabilă și soiurile se mențin în Registrul Soiurilor până la adoptarea unei alte decizii de către Consiliul Național.

(2) Soiurile se radiază din Registrul Soiurilor în cazul în care:

a) în perioada depunerii cererii pentru înregistrare sau în timpul examinării au fost furnizate date false, în baza cărora a fost înregistrat soiul. Semințele soiurilor în cauză (dacă nu au fost comercializate) vor fi retrase imediat de pe piață și persoanele vinovate vor purta răspundere administrativă, în modul stabilit în Codul contravențional;

b) soiurile înregistrate anterior au pierdut valoarea agronomică și nu au fost retestate;

c) la propunerea amelioratorului, în cazul în care nu poate asigura producătorii cu material de înmulțire.

(3) Semințele soiurilor excluse din Registrul Soiurilor se mențin în circuitul comercial pe parcursul următorilor doi ani, până la epuizarea stocurilor de semințe.

Capitolul III

PRODUCEREA, CONDIȚIONAREA, LICENȚIEREA, PRELUCRAREA, COMERCIALIZAREA ȘI UTILIZAREA SEMINȚELOR

Articolul 7. Sistemul de producere a semințelor

(1) Sistemul de producere a semințelor este un complex de măsuri științifice, organizatorice și agrotehnice ce stabilesc interdependența funcțională a agenților economici care activează în producerea semințelor de toate categoriile biologice.

(2) Sistemul de producere a semințelor se elaborează de către instituțiile științifice ramurale, în coordonare cu autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii.

(3) Amelioratorii sau menținătorii de soiuri vor pune la dispoziția agenților economici licențiați, care multiplică aceste soiuri, tehnologiile specifice de producere a semințelor de categorii biologice „Prebază” și „Bază” în bază de contract.

Articolul 8. Condițiile de licențiere și lista documentelor anexate la declarația de eliberare a licenței pentru producerea și/sau comercializarea semințelor

(1) Producerea și/sau comercializarea semințelor se realizează de către agenți economici, în baza licenței eliberate de Camera de Licențiere, conform procedurii stabilite în Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, în condițiile respectării următoarelor cerințe:

1) pentru producere:

a) să dispună de terenuri agricole:

- pentru culturile de câmp – cel puțin 500 ha;

- pentru culturile legumicole, bostănoase și de cartof în sol deschis – peste 50 ha, inclusiv pentru culturile solanacee – cel mult 25%, în sere pentru forme parentale – 180 m²;

- pentru înființarea plantațiilor de culturi multianuale, inclusiv a plantațiilor-mamă – cu suprafața de peste 0,5 ha (se admite numai în baza proiectelor elaborate de instituțiile și agenții economici licențiați în domeniul proiectării);

b) să dispună de bază biologică destinată multiplicării (semințe, sămburi, ramuri altoi, portaltoi vegetativi, arbuști fructiferi etc.);

c) să dispună de spații de depozitare, de prelucrare și de comercializare, de ateliere, de utilaje cu echipament necesar scopului propus. Baza tehnico-materială poate fi atât proprietate a agentului economic, cât și în arendă, asociată cu contracte de asociere, de multiplicare sau de prestare a serviciilor;

d) respectarea asolamentelor și normelor tehnice privind producerea, condiționarea, prelucrarea, păstrarea și comercializarea semințelor;

e) respectarea normelor privind protecția muncii, ecologice, antiincendiară și sanitare (pentru păstrare).

2) pentru comercializare:

a) să dispună de spații de depozitare și de comercializare, de utilaje cu echipament necesar scopului propus. Baza tehnico-materială poate fi atât proprietate a agentului economic, cât și în arendă, asociată cu contracte de asociere, de multiplicare sau de prestare a serviciilor;

b) respectarea normelor tehnice privind păstrarea și comercializarea semințelor;

c) respectarea normelor privind protecția muncii, ecologice, antiincendiară și sanitare (pentru păstrare).

(2) Documentele necesare pentru obținerea licenței sunt:

a) copia actului de proprietate sau a contractului de locațiune a imobilului unde se va desfășura activitatea licențiată;

b) copia documentului ce confirmă deținerea în proprietate sau în folosință a terenului agricol (pentru producere);

c) copiile diplomelor de studii ale specialiștilor în domeniu (pentru producere).

Articolul 9. Producerea, condiționarea, prelucrarea, comercializarea și utilizarea semințelor

(1) Agenții economici licențiați în domeniul producerii și comercializării semințelor sunt înregistrați în Registrul producătorilor de semințe, ținut de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii.

(2) În Registrul producătorilor de semințe se înscriu agenții economici deținători de licențe, eliberate de Camera de Licențiere, care prezintă autorității publice centrale în domeniul agriculturii trimestrial lista agenților economici, care au obținut ori le-a fost reperfectată licența pentru producerea și comercializarea semințelor.

(3) Producătorii de semințe trebuie să dispună de pregătire respectivă în domeniu, terenuri agricole, bază tehnico-materială adecvată și să respecte normele tehnice privind producerea, condiționarea, păstrarea și comercializarea semințelor.

(4) Agenții economici licențiați în domeniul comercializării semințelor trebuie să respecte normele tehnice privind păstrarea și comercializarea semințelor.

(5) Producerea semințelor, materialului de înmulțire și săditor din categoriile biologice prebază și bază revine amelioratorului (selecționarului) și menținătorului.

(6) Producerea semințelor certificate, materialului de înmulțire și săditor din categoriile biologice bază, certificat, standard și obișnuit revine agenților economici licențiați în domeniul producerii și comercializării semințelor și materialului săditor.

(7) Condiționarea, ambalarea, depozitarea și păstrarea semințelor se realizează de către producătorii de semințe și/sau fabricile de prelucrare a semințelor specializate, iar semințele hibride de porumb - de fabricile de calibrare.

(8) Reglementările tehnice privind producerea, condiționarea, prelucrarea, ambalarea, etichetarea, păstrarea, transportarea, controlul calității, certificarea și comercializarea semințelor sunt elaborate de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii și aprobate de Guvern.

(9) Producătorii agricoli sunt obligați să respecte distanțele de izolare în spațiu, stabilite de reglementările tehnice în vigoare, față de sectoarele semincere (pepinierile) ale agenților economici producători de semințe în baza unui acord scris între părți.

(10) Sunt admise pentru producere, comercializare și utilizare în scopul de înființare a plantațiilor producție-marfă doar semințele de soiuri înregistrate în Registrul soiurilor de plante.

(11) În scopuri de înființare a plantațiilor producție-marfă, se interzice comercializarea și utilizarea semințelor, calitatea cărora nu a fost controlată și certificată.

(12) Producătorii de semințe trebuie, în mod obligatoriu, să dispună și să completeze Registrul de producere a semințelor, care va conține toată informația, începând cu originea semințelor formelor inițiale și terminând cu semințele obținute la agentul economic respectiv, asigurând astfel trasabilitatea produsului.

(13) Producerea, comercializarea și utilizarea organismelor modificate genetic se efectuează în baza autorizației eliberate de către Comisia Națională pentru Securitate Biologică în conformitate cu prevederile Legii nr. 755-XV din 21 decembrie 2001 privind securitatea biologică.

Articolul 10. Ambalarea și marcarea semințelor

(1) Semințele se comercializează în ambalaje specifice, închise și etichetate, iar mențiunile înscrise pe etichetă trebuie să reflecte și să ateste identitatea și calitatea acestora, inclusiv starea fitosanitară.

(2) În cazul unor soiuri modificate genetic, toate etichetele și documentele însoțitoare vor indica clar că soiul a fost modificat genetic.

(3) Semințele brute, a căror identitate este atestată, se pot comercializa în vederea prelucrării.

Articolul 11. Exportul și importul semințelor

(1) Agenții economici licențiați în producerea și/sau comercializarea semințelor pot efectua importul și exportul de semințe în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte legislative.

- (2) Sunt admise la import numai semințele soiurilor de plante înscrise în Registrul Soiurilor.
- (3) Sunt admise la import semințele soiurilor de plante neînscrise în Registrul Soiurilor, cu avizul eliberat de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, destinate:
- a) cercetărilor științifice în cadrul schimburilor dintre instituțiile de cercetări științifice și instituțiile de învățământ superior de profil agricol;
  - b) testărilor oficiale, efectuate de către Comisia de Stat;
  - c) remedierii deficitului de semințe la unele culturi agricole, lista soiurilor cărora se aprobă de către Consiliul Național pentru Soiurile de Plante;
  - d) organizării loturilor pe suprafețe demonstrative limitate (3 loturi a câte 1 ha de fiecare soi) și pentru expoziții.
- (4) Semințele de soiuri/forme parentale importate în scopuri de reproducere pentru export în bază de contracte, lista cărora se aprobă prin ordinul autorității publice centrale în domeniul agriculturii, se exportă integral ca material semincer.
- (5) Semințele importate se comercializează în limita termenului indicat în certificatul de calitate. În cazul expirării termenului indicat, semințele vor fi controlate repetat, cu eliberarea unui nou document, care autentifică calitatea acestora.
- (6) Se interzice punerea în circuit a semințelor importate fără certificatul de calitate.
- (7) Semințele importate nu pot circula pe piața internă decât în ambalaje și cu etichete originale. Reambalarea și reetichetarea sunt permise numai sub controlul autorității administrative responsabile de implementarea politicii statului în domeniul controlului semincer și numai de către agenții economici licențiați.
- (8) Agenții economici efectuează importul semințelor în temeiul următoarelor documente:
- a) licența pentru producerea și/sau comercializarea semințelor, cu excepția agenților economici care importă material săditor viticol, pomicol și bacifer pentru necesitățile proprii de plantare;
  - b) permisul de carantină pentru importul semințelor, eliberat de autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul controlului semincer, și certificatul de carantină de însoțire, eliberat de țara exportatoare;
  - c) certificatul de calitate provizoriu (pentru semințele importate - blanchetă de culoare verde; pentru materialul săditor importat - blanchetă de culoare albă), eliberat de Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer în baza certificatului de calitate din țara exportatoare și a contractului de import pentru fiecare lot de semințe sau material săditor.
- (9) Sunt admise la import semințele plantelor modificate genetic dacă sunt întrunite condițiile de notificare și autorizare prevăzute de Legea nr. 755-XV din 21 decembrie 2001 privind securitatea biologică.
- (10) Exportul și reexportul semințelor se admite numai după certificarea loturilor de semințe.
- (11) Agenții economici exportă semințe și material săditor în baza următoarelor documente:
- a) licența pentru producerea și/sau comercializarea semințelor;
  - b) certificatul fitosanitar de model internațional pentru semințe la export, eliberat de autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul controlului fitosanitar;
  - c) certificatul de calitate (pentru semințe - blanchetă de culoare roz; pentru materialul săditor - blanchetă de culoare albă).
- (12) În cazul exportului sau importului semințelor modificate genetic toate etichetele și documentele însoțitoare vor indica clar că soiul a fost modificat genetic.

Articolul 12. Zonele speciale pentru producerea semințelor

- (1) În scopul creării unor condiții fitosanitare deosebite pentru producerea semințelor unor plante agricole, autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, de comun acord cu autoritățile administrației publice locale și cu autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul controlului semincer, pot stabili zone speciale cu un regim corespunzător de producere a semințelor acestor plante.
- (2) Regulamentul privind stabilirea zonelor speciale pentru producerea semințelor se va elabora de către autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii și se va aproba de către Guvern.

Capitolul IV

CONTROLUL DE STAT ASUPRA CALITĂȚII SEMINȚELOR

Articolul 13. Controlul semincer și certificarea semințelor

(1) Organul administrației publice centrale, abilitat cu funcții de control semincer pe teritoriul Republicii Moldova, este Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer și subdiviziunile lui teritoriale. Structura, efectivul-limită și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General sunt aprobate de Guvern.

(2) În domeniul controlului semincer, Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer are următoarele atribuții:

a) exercită controlul asupra identificării soiurilor materialului semincer și săditor prin efectuarea aprobării, înregistrării, cercetării în câmp a sectoarelor semincere și pepinierelor pomiviticele și bacifere;

b) participă la elaborarea și perfecționarea standardelor naționale în vigoare pentru semințe și material săditor, a metodelor de analiză a semințelor și de aprobare a soiurilor, exercită controlul asupra soiurilor pe teren și în laborator;

c) pregătește (sau coordonează) cerințele inițiale, sarcinile tehnice, fundamentările tehnico-economice și condițiile tehnice pentru utilajul de laborator, aparatele și dispozitivele pentru determinarea calității semințelor;

d) efectuează verificarea noilor standarde pentru semințe și a metodelor de determinare a calității de soi și culturale, precum și a aparatelor și utilajului, recomandându-le pentru lansare în producție;

e) exercită controlul periodic asupra respectării reglementărilor internaționale la stabilirea calității de soi și culturale a semințelor și materialului săditor de import-export;

f) înregistrează și ține evidența plantațiilor-mamă viticole, pomicole și arbuști fructiferi și căpșun, de altoaie, portaltoaie și a școlilor de viță și pomi altoiți de categorii biologice "Prebază", "Bază", "Certificat", "Standard", „Obișnuit”;

g) efectuează schimbul internațional de informație tehnico-științifică și documentație privind controlul calității semințelor și materialului săditor;

h) ține Registrul de evidență a controalelor efectuate;

i) asigură, în limita mijloacelor alocate, finanțarea lucrărilor pentru exercitarea în teritoriu a controlului de soi pe teren, conform listei culturilor determinate de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii;

j) asigură sistematizarea și păstrarea informațiilor pe direcțiile principale de activitate.

(3) Efectuează evaluarea calității și certificării materialului semincer și săditor destinat pentru necesitățile autohtone, cu eliberarea certificatului respectiv.

(4) Testarea calității materialului semincer destinat exportului și importului, cu întocmirea raportului testului de calitate efectuat de Centrul de Stat pentru Certificarea Materialului Semincer, cu statut de întreprindere de stat (până la acreditarea laboratorului), în baza căruia Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer eliberează certificat de calitate. După acreditarea laboratorului ÎS „Centrul de Stat pentru Certificarea Materialului Semincer” va efectua evaluarea calității și certificării materialului semincer numai pentru export, conform cerințelor de certificare ale Asociației Internaționale pentru Testarea Semințelor (ISTA).

(5) Categoriile biologice de semințe care se supun controlului semincer și se certifică în condițiile prezentei legi sînt:

a) semințele amelioratorului (selecționerului);

b) semințele „Prebază”;

c) semințele „Bază”;

d) semințele „Certificate”;

e) material de înmulțire și săditor standard și obișnuit.

(6) În normele tehnice privind producerea, controlul, certificarea și comercializarea semințelor pot fi stabilite și alte categorii biologice, caracteristice diferitelor specii de plante, în conformitate cu reglementările organismelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 14. Inspectorul de Stat pentru Controlul Semincer

(1) Controlul semincer este efectuat de inspectorul de stat pentru controlul semincer, care se călăuzește în activitatea sa după prezenta lege și alte acte legislative și normative în vigoare.

(2) Inspectorul de stat pentru controlul semincer, în limitele competenței sale, este împuternicit:

a) să efectueze controlul sectoarelor semincere (pepinierelor), al semințelor și să rebuteze semănăturile semincere în caz de încălcare a tehnologiei de producere a semințelor;

b) să anuleze documentele eliberate anterior privind calitatea semințelor în cazul necorespunderii dintre rezultatele controlului semincer și probă;

c) să ceară de la agenții economici licențiați în producerea și comercializarea semințelor informațiile și documentele respective despre sectoarele semincere (pepinierile), precum și despre cantitatea și calitatea semințelor;

d) să sesizeze organul abilitat asupra încălcărilor depistate la producerea, prelucrarea, ambalarea, marcarea, păstrarea, transportarea și comercializarea semințelor;

e) să interzică punerea în circuitul comercial a semințelor fără certificate de confirmare a calităților de soi și culturale și fără certificat fitosanitar, iar în cazul organismelor modificate genetic - fără autorizația de plasare pe piață, eliberată conform Legii nr. 755-XV din 21 decembrie 2001 privind securitatea biologică;

f) să interzică utilizarea semințelor fără acte de confirmare a calității lor;

g) să aibă acces liber pe sectoarele semincere (pepinierile), în depozitele de păstrare a semințelor, în unitățile de comercializare a acestora, la liniile tehnologice de prelucrare, ambalare și marcarea a lor.

Capitolul V

OBLIGAȚIILE ȘI RESPONSABILITATEA AGENȚILOR ECONOMICI LICENȚIAȚI ÎN PRODUCEREA ȘI COMERCIALIZAREA SEMINȚELOR

Articolul 15. Obligațiile agenților economici licențiați în producerea și comercializarea semințelor

(1) Agenții economici licențiați în producerea și comercializarea semințelor, incluși în Registrul producătorilor de semințe, sunt obligați:

a) să respecte tehnologiile de producere, prelucrare, condițiile de ambalare, păstrare, transportare și comercializare a semințelor, în conformitate cu normele tehnice și instrucțiunile tehnologice;

b) să respecte prevederile legislației privind apărarea drepturilor autorilor soiurilor de plante;

c) să țină evidența sectoarelor semincere (pepinierelor), a condițiilor de producere, prelucrare, păstrare și comercializare a semințelor, precum și a circuitului semințelor în volumul deplin al documentației semenologice, după formularul stabilit de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, și să-l prezinte inspectorului de stat pentru controlul semincer la cererea acestuia;

d) să comercializeze semințe, ale căror calități de soi și culturale corespund reglementărilor tehnice și standardelor naționale în vigoare;

e) să nu creeze obstacole inspectorului de stat pentru controlul semincer la efectuarea controlului semincer și controlului documentației în domeniu;

f) să asigure folosirea metodelor de înmulțire adecvate, autocontrolul calității și al cerințelor de calitate și să garanteze beneficiarilor calitatea semințelor livrate pe perioada de valabilitate;

g) amelioratorii sau menținătorii de soiuri poartă răspundere pentru calitatea biologică a semințelor de categorii biologice înalte „Prebază”, „Bază” și a formelor parentale destinate înființării sectoarelor semincere și de hibridare.

(2) Agenții economici licențiați în producerea și comercializarea semințelor poartă răspundere pentru calitatea și autenticitatea semințelor și sunt obligați să repare prejudiciul cauzat beneficiarilor prin comercializarea semințelor necorespunzătoare documentelor eliberate.

Articolul 16. Sistarea temporară a licenței

Licența pentru producerea și/sau comercializarea semințelor, poate fi sistată temporar în conformitate cu prevederile Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, precum și în cazul creării obstacolelor pentru efectuarea controalelor de către inspectorul de stat pentru controlul semincer, cum ar fi limitarea accesului pe sectoarele semincere (pepinierile), în depozitele de păstrare a semințelor, în unitățile de comercializare a acestora, la liniile tehnologice de prelucrare, ambalare și marcare a lor.

Articolul 17. Retragera licenței

(1) Licența pentru producerea și comercializarea semințelor poate fi retrasă în conformitate cu prevederile Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

(2) Temei suplimentar pentru retragerea licenței servesc:

- a) lipsa terenurilor agricole și a suprafețelor de terenuri agricole, stabilite de prezenta lege;
- b) lipsa bazei biologice destinate multiplicării (semințe, sîmburi, ramuri altoi, portaltoi vegetativi, arbuști fructiferi etc.);
- c) încălcarea tehnologiei de producere a semințelor;
- d) lipsa informației și a documentelor necesare referitoare la sectoarele semincere (pepiniere), precum și la cantitatea și calitatea semințelor;
- e) punerea în circuitul comercial a semințelor fără certificate de confirmare a calităților de soi și culturale și fără certificat fitosanitar, iar în cazul organismelor modificate genetic - fără autorizația de introducere pe piață, eliberată de Comisia Națională pentru Securitate Biologică;
- f) lipsa spațiilor de depozitare, de prelucrare și de comercializare, de ateliere, de utilaje cu echipament necesar genului de activitate desfășurat.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 18. Finanțarea organelor de stat pentru reglementarea producerii semințelor

Finanțarea activității organelor de stat pentru reglementarea producerii semințelor se efectuează din contul mijloacelor bugetului de stat, precum și din contul altor surse admise de lege, cu indicarea mărimii taxei pentru fiecare serviciu prestat / act eliberat.

Articolul 19. Fondul semincer de risc și împrumut

(1) Fondul semincer de risc și împrumut se creează pentru acordarea de ajutor producătorilor agricoli în caz de calamități naturale și alte situații excepționale.

(2) Modul de formare și utilizare a fondului semincer de risc și împrumut este stabilit de către Guvern la propunerea autorității publice centrale în domeniul agriculturii.

Articolul 20.

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 659-XIV din 29 octombrie 1999 despre semințe (Monitorul Oficial al R: Moldova, nr. 1-4, art.6 din 06.01.2000), cu modificările și completările ulterioare.